

HandläggareJessica Oldin Lazaroff
Telefon: 08-50809167**Till**Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2025-04-24**Remiss av Program för barnhälsa i Stockholms stad**

Yttrande till kommunstyrelsen angående remiss 2025/297

Förvaltningens förslag till beslut

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har fått Program för barnhälsa, KS 2025/297, på remiss från kommunstyrelsen för yttrande senast 29 april 2025.

I kommunfullmäktiges budget 2024 fick förskolenämnden i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen ta fram en strategi för barnhälsa för förskolan i Stockholms stad. Utifrån Stockholms stads nya tillämpningsanvisningar benämns strategin framöver som program. Programmets mål är att minska skillnader i barns livsvillkor och främja deras fysiska, psykiska och sociala utveckling. Syftet är att alla barn ska ha tillgång till en trygg, inkluderande och hälsofrämjande miljö som bidrar till ett jämlikt och hållbart samhälle. Programmet styr och anger riktningen i arbetet med barnhälsa i stadens förskolor och konkretiseras genom en handlingsplan och digital plattform som stödjer stadsdelsnämndernas planering, utveckling och uppföljning. Programmet genomförs och följs upp inom stadens ordinarie planering och verksamhetsuppföljning.

Programmet är styrande för de kommunala förskolorna i staden. Fristående förskolor, övriga nämnder och bolag inom Stockholm stad kan använda programmets innehåll som stöd och vägledning för insatser relaterat till förskolans målgrupp och verksamhetsområde.

I remissvaret lyfter förvaltningen flera synpunkter och förslag kopplat till programmets innehåll och avgränsningar.

Bakgrund

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har fått en remiss för yttrande till kommunstyrelsen senast den 29 april 2025. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, socialnämnden, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, stadens samtliga stadsdelsförvaltningar, BRIS - Barnens rätt i samhället, Funktionsrätt Stockholms stad, Generation Pep, Region Stockholm, Rädda Barnen samt Stadsmissionen.

Ärendet

Strategin som kommuniceras genom detta program är långsiktig och visionär. Det övergripande målet med Program för barnhälsa i Stockholms stad är att minska skillnader i barns livsvillkor och främja barns fysiska, psykiska och sociala utveckling. Syftet är att alla barn ska få tillgång till en trygg, inkluderande och hälsofrämjande miljö som bidrar till ett jämlikt och hållbart samhälle.

Programmet för barnhälsa i Stockholms stad bygger på stadsdelsförvaltningarnas identifierade behov och stöds av såväl stadens som nationella och internationella styrdokument, såsom skollag, förskolans läroplan, Barnkonventionen och Agenda 2030. Även Stockholms stads styrande dokument som rör barns hälsa, utbildning, trygghet och välbefinnande har beaktats.

Program för barnhälsa anger förskolans riktning inom området barnhälsa och ska bidra till att stadens verksamheter arbetar systematiskt och rättssäkert. Programmet är styrande för de kommunala förskolorna i staden. Fristående förskolor och övriga nämnder samt bolag som möter barn inom förskolans målgrupp kan använda programmet som stöd och vägledning i arbetet med att utveckla området barnhälsa.

Stockholms stad arbetar för jämlika livsvillkor för alla barn, oavsett var i Stockholm de bor. Programmet belyser förskolans kompensatoriska uppdrag i att möta barns olika behov och levnadsförhållanden genom att erbjuda en likvärdig och inkluderande utbildning av hög kvalitet som främjar barns rätt till god hälsa och lärande. Programmet har ett tydligt barnrättsperspektiv och har tre strategiska inriktningsområden som stadens barnhälsoarbete ska fokusera på.

- Hälsofrämjande
- Förebyggande
- Inkluderande

barnhälsa och arbetar hälsofrämjande, förebyggande och inkluderande för att stärka barns livsvillkor. Alla barn har rätt till trygghet, stöd i sin utveckling och rätt att mötas av en utbildning av hög kvalitet.

Programmet för barnhälsa konkretiseras genom fem fokusområden: fysisk hälsa, hälsosamma matvanor, psykosocial hälsa, miljö och barnsäkerhet samt samverkan. Uppföljning av programmet sker inom stadens ordinarie planerings- och verksamhetsuppföljning i stadens integrerade ledningssystem (ILS). Stadsdelsnämnderna har ansvar för att implementera programmets mål och fokusområden i sina verksamhetsplaner, med stöd och samordning från förskolenämnden.

Förskolenämnden ansvarar för att ta fram en stadsövergripande handlingsplan samt utveckla en digital plattform som stöd för verksamheternas utvecklingsarbete. Den stadsövergripande handlingsplanen kompletterar programmet för barnhälsa och baseras på en årlig sammanställning och analys av stadsdelsnämndernas behov. Handlingsplanen bifogas verksamhetsplanen. Vidare ansvarar förskolenämnden för att årligen analysera resultaten från stadsdelsnämndernas handlingsplaner och sammanställa en övergripande analys. Resultat och analys redovisas i en bilaga till verksamhetsberättelsen och används för vidare utveckling av den stadsövergripande handlingsplanen. Förskolenämnden ansvarar även för löpande aktualitetsprövning av programmet för barnhälsa och kan vid behov initiera en revidering av programmet.

Förskoleförvaltningens jämställdhetsanalys bedömer att ärendet är könsneutralt. Förslaget till ett samlat Program för barnhälsa i Stockholms stad innebär inte någon påverkan på barn eller medarbetare utifrån könstillhörighet.

FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen) slår fast varje barns rätt till utbildning. Förskoleförvaltningens barnkonsekvensanalys bedömer att förslaget till ett samlat Program för barnhälsa i Stockholms stad bidrar till förskolans och nämndens uppdrag i att skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn i förskolan och därmed säkra rätten till en utbildning av god kvalitet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av utvecklingsenheten inom kvalitetsavdelningen i samråd med förskoleavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till att barnhälsa uppmärksammas inom stadens förskolor. Förvaltningen anser dock att *Program för barnhälsa i Stockholms stad* i dess nuvarande form är för omfattande och med fördel kan kortas ner. Programmet berör många olika delar, allt från tandborstning till extremväder, och vissa delar kan upplevas som att de hamnar utanför förskolans kärnuppdrag.

Förvaltningen vill framhålla att definitionen av barnhälsa i programmet är för bred. En snävare definition som på ett tydligare sätt grundar sig i förskolans uppdrag hade varit önskvärt. Gärna i likhet med definitionen av elevhälsa, vars syfte är att alla barn ska få stöd i sin utveckling och ges goda förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utan en bra och avgränsad definition tillför programmet egentligen inget nytt. Det blir mer av en upprepning av styrdokument som redan finns och följs. Utifrån detta ställer sig förvaltningen även frågande till behovet av att en handlingsplan på stadsövergripande nivå ska tas fram. Då Program för barnhälsa inte kommer med nya direktiv, än de som finns i redan befintliga styrdokument, är det oklart vad en handlingsplan ska tillföra verksamheterna. Förvaltningen efterfrågar även mer information om den tilltänkta digitala plattformen utifrån bland annat tilltänkt användarmålgrupp. Vidare önskar förvaltningen att specialpedagogiska perspektiv i högre grad hade genomsyrat programmet samt att det funnits en tydligare koppling till Specialpedagogiska skolmyndighetens tillgänglighetsmodell. Tillgänglighetsmodellen är baserad på forskning och är väl förankrad inom förskolans verksamhet. Den fokuserar på relationen mellan människa och miljö och på det samspel som behöver ske för att möjliggöra utveckling på individnivå, gruppnivå och organisationsnivå- en grundförutsättning för att kunna främja alla barns hälsa i förskolan.

Förvaltningen saknar att socialtjänstlagen inte nämns som ett av de nationella styrdokument som Program för barnhälsa följer.

Programmet anger att förskolan ska informera om sömn och tandvård men anger inte vad som förväntas av förskolan. Om förskolan ska göra insatser utöver att hänvisa till BVC, som ansvarar för information om sömn och tandvård, behöver det tydliggöras på vilket sätt förskolan ska tillgodogöra sig nödvändig kunskap för att bättre kunna stötta. Förvaltningen anser att frågor om sömn och tandvård i första hand bör hanteras av BVC.

I programmet används begreppet toxisk stress för att beskriva de negativa konsekvenser som barn som upplever missförhållanden och bristande omsorg i hemmet under längre tid kan drabbas av. Då begreppet toxisk stress inte är vedertaget inom förskolan, bör kunskap inom området finnas lättillgänglig för förskolans verksamheter. Förvaltningen önskar att det i anslutning till skrivningen om toxisk stress även hänvisas till texten om *Orosanmälan till socialtjänsten*, då flera av de orsaker som kan bidra till toxisk stress hos ett barn bör föranleda en orosanmälan.

Under rubriken Tidiga samordnade insatser (TSI) fastslår programmet vikten av samverkan. Det vore dock önskvärt med bättre vägledning kring framgångsfaktorer för bra samverkan.

Förvaltningen ställer sig vidare frågande till varför avsnitten om extremväder och säkra måltider finns med i Program för barnhälsa, då områdena redan behandlas i stadens gemensamma *Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala förskolor* samt följs upp inom ramen för verksamheternas egenkontroll.

Slutligen bör skrivningarna om *God och nära vård* skrivas som *God och nära vård och omsorg*, då det är Stockholms stads beslutade benämning av målsättningen för det nationella omställningsarbetet. Under denna rubrik undrar förvaltningen vad som menas med att samverkan med regionen ska ”förstärkas vid behov”. En otydlig formulering kan skapa förväntningar hos vårdnadshavare som inte nödvändigtvis ligger inom förskolans uppdrag.

Förvaltningen uppskattar att programmet lyfter att en effektiv samverkan, med både interna och externa parter, är beroende av en gemensam begreppsförståelse och en tydligt strukturerad organisation som möjliggör kontinuerligt kunskapsutbyte.

Förvaltningen föreslår att Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remiss av Program för barnhälsa i Stockholms stad

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2025-04-10
Maria Härenstam, Avdelningschef	2025-04-10